Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător Veronica Jomiru-Niculiță

Dosarul nr. 2ac-359/24
(2-23111095-02-2ac-20052024)

D E C I Z I E

29 octombrie 2024 mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:
Președintele completului Ruxanda Pulbere
Judecători Dorin Dulghieru și Andrei Cașcaval

Examinând în procedura scrisă cererea de apel declarată de reprezentantul S.C.”PLASMA RTI” S.R.L., administratorul Ivanov Ruslan,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de ”MOLDCONTAINER CO” S.R.L. împotriva S.C.”PLASMA RTI” S.R.L. cu privire la încasarea datoriei, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 29 decembrie 2023, prin care s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de ”MOLDCONTAINER CO” S.R.L. împotriva S.C.”PLASMA RTI” S.R.L. cu privire la încasarea datoriei, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată,-

a c o n s t a t a t:

Argumentele reclamantului:

1. ”MOLDCONTAINER CO” S.R.L. a depus cererea de chemare în judecată împotriva S.C.”PLASMA RTI” S.R.L. cu privire la încasarea datoriei, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea acțiunii a indicat că la 17 iulie 2019 a fost încheiat contractul de transport/expediţie nr.267-MC-07, prin care, în calitate de expeditor, şi-a asumat obligaţia să organizeze transportul de mărfuri către S.C.”PLASMA RTI” S.R.L., în calitate de client, iar ultimul și-a asumat obligaţia să achite plata pentru serviciile prestate.
3. A indicat că a organizat transportul containerului cu marfă nr*****L, transportat pe ruta Shekou (China)-Chișinău (Republica Moldova) prin portul Constanţa (România), în valoare de 4041,00 dolari SUA, echivalentul sumei de 77 815,52 lei, fapt confirmat prin factura fiscală nr.*****din 11 noiembrie 2022 și a actului de confirmare a serviciilor nr.3601 din aceiași dată, iar S.C.”PLASMA RTI” S.R.L. a primit marfa, fapt confirmat prin sigiliul aplicat pe scrisoarea de trăsură CMR al transportatorului terestru S.R.L. „LOGPRIME PLUS".
4. Potrivit actului de verificare din 21 iulie 2023, se atestă efectuarea de către S.C.”PLASMA RTI” S.R.L. a unei plăţi prin virament bancar în mărime de 47 249,88 lei,

echivalentul sumei de 2 510,02 dolari SUA conform ratei de schimb valutar al BNM în ziua plăţii (18,8245 MDL/USD) la 9 februarie 2023. Prin achitarea parţială a serviciilor de transport-expediţie, S.C.”PLASMA RTI” S.R.L. a recunoscut obligaţia de plată, având în continuare o datorie în mărime de 1530,98 dolari SUA.

5. În conformitate cu pct.3.5 al contractului, pentru întârziere la efectuarea plăţilor clientul este obligat să achite expeditorului o penalitate în mărime de 0,5 % din valoarea totală a obligaţiei scadente pentru fiecare zi de întârziere. Astfel, debitorul obligaţiei se află în întârziere în perioada 20 decembrie 2022 – 24 iulie 2023, pentru ce a fost calculată penalitatea în mărime de 1661,00 dolari SUA.
6. A subliniat că la baza confirmării cheltuielilor suportate privind transportarea containerului marfar nr*****L, stau documentele confirmative emise de către transportatorul terestru S.R.L. „LOGPRIME PLUS"; factura nr. 131 din 14 noiembrie 2022, factura nr.135 din 29 noiembrie 2022, scrisoarea de trăsură (CMR), ordinul de plată nr.759 din 20 noiembrie 2022 şi ordinul de plată nr.778 din 30 noiembrie 2022; documentele confirmative emise de compania *****, și anume scrisoarea de trăsură (Ocean Bill of Lading nr. WMSS22091735), declaraţia de plată din 16 decembrie 2022 (Payment Statement), invoice nr. Mold#4498 adresată ”MOLDCONTAINER CO” S.R.L., ordin de plată nr 818 din 26 decembrie 2022 al ”MOLDCONTAINER CO” S.R.L. în mărime de 91 870,00 dolari SUA; documente confirmative emise de către SRL „CARGO SHUTTLE"; factura seria CS nr. 20220635 din 8 noiembrie 2022, factura seria CS nr. 20220673 din 10 noiembrie 2022, ordin de plată nr. 747 din 15 noiembrie 2022 al ”MOLDCONTAINER CO” S.R.L.; documente confirmative emise de compania S.R.L. „MEDROM L0G1STICS" – factura de plată (invoice Seria MEDEU nr. 1001283 din 22 noiembrie 2022), ordin de plată nr. 794 din 12 decembrie 2022 al ”MOLDCONTAINER CO” S.R.L.; documente confirmative emise de compania SEA ASIA OU – factura de plată pentru taxe locale în port (Invoice nr. 117353 din 14 noiembrie 2022).
7. În scopul soluţionării amiabile a litigiului, la 20 ianuarie 2023 a notificat debitorul cu privire la executarea obligației de plată, dar aceasta a rămas fără răspuns.
8. În temeiul celor expuse, ”MOLDCONTAINER CO” S.R.L. a solicitat încasarea de la S.C.”PLASMA RTI” S.R.L. a datoriei în sumă de 1530,98 dolari SUA, a penalității de 1661,11 dolari SUA și compensarea cheltuielilor de judecată.

Poziția instanţei de fond:

9. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 29 decembrie 2023 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de ”MOLDCONTAINER CO” S.R.L. împotriva S.C.”PLASMA RTI” S.R.L. cu privire la încasarea datoriei, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată, s-a încasat de la S.C.”PLASMA RTI” S.R.L. în beneficiul ”MOLDCONTAINER CO” S.R.L. suma de 1530,98 dolari SUA, cu titlu de datorie rezultată din prestarea serviciilor conform contractului de servicii transport-expediție nr.267-MC-07 din 17 iulie 2019, în baza facturii fiscale nr.*****din 11 noiembrie 2022, suma de 1530,98 dolari SUA cu titlu de penalitate, în total suma de 3061,96 dolari SUA (trei mii șaizeci și unu dolari SUA, 96 cenți) conform cursului oficial al BNM la data executării hotărârii, suma proporțional părții admise din acțiune de 1649,03 lei (una mie șase sute patruzeci și nouă lei, 03 bani) cu titlu de taxă de stat și

suma de 850 lei (opt sute cinzeci lei) cu titlu de cheltuieli de traducere. În rest, cererea de chemare în judecată s-a respins ca neîntemeiată.

Solicitarea apelantului:

10. Nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 29 decembrie 2023, reprezentantul S.C.”PLASMA RTI” S.R.L., administratorul Ivanov Ruslan a declarat apel împotriva hotărârii, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și remiterea cauzei la rejudecare într-un alt complet de judecată.

Argumentele părților:

11. În susținerea apelului, reprezentantul S.C.”PLASMA RTI” S.R.L., administratorul Ivanov Ruslan a indicat că instanța nu a constatat toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, concluziile primei instanţe, expuse în hotărîre, sînt în contradicţie cu circumstanţele cauzei și normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.
12. Astfel, reiterând în detaliu circumstanțele de fapt ale cauzei, a subliniat că în procesul de transportare a fost pierdută o cutie din cele 19 ce urmau a fi transporte, în valoare de 1563,79 dolari SUA, fapt ce i-a determinat să refuze semnarea actului de confirmare a executării serviciilor de transport.
13. La 23 ianuarie 2023 a notificat ”MOLDCONTAINER CO” S.R.L. cu privire la executarea obligațiilor, însă aceasta a rămas fără răspuns.
14. Astfel, a considerat că S.C.”PLASMA RTI” S.R.L. este îndreptățită de a cere ”MOLDCONTAINER CO” S.R.L. achitarea sumei de 1563,79 dolari SUA cu titlu de prejudiciu.
15. Colegiul reține că cererea de chemare în judecată înaintată de de ”MOLDCONTAINER CO” S.R.L. împotriva S.C.”PLASMA RTI” S.R.L. cu privire la încasarea datoriei, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată a fost examinată în procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată de capitolul XXI[1] Cod de procedură civilă.
16. În conformitate cu art. 276[4] alin. (5) Cod de procedură civilă *”instanţa de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanţilor la proces, prevederile art.276[3] fiind aplicabile corespunzător”.*
17. Potrivit art. 276[3] alin.(1) și (2) Cod de procedură civilă *”procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanţilor la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părţi de a examina cererea în şedinţă publică”.*
18. Astfel, respectând principiul contradictorialității, instanța de apel a expediat în adresa intimatului cererea de apel, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă până la data examinării apelului, intimatul ”MOLDCONTAINER CO” S.R.L. nu a depus referință asupra apelului declarat.

Aprecierea instanţei de apel:

19. Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul consideră apelul declarat drept neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele motive.

20. În conformitate cu art. 276^4 alin. (5) Cod de procedură civilă *”instanţa de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanţilor la proces, prevederile art.276^3 fiind aplicabile corespunzător”.*
21. Potrivit art. 276^3 alin. (1) și (2) Cod de procedură civilă *”procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanţilor la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părţi de a examina cererea în şedinţă publică”.*
22. În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă *”instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces”.*
23. Potrivit art. 385 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă ”*instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărîrea primei instanţe”.*
24. Conform prevederilor art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă *” fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale, dacă legea nu dispune altfel”.*
25. Totodată, prevederile art. 122 alin. (1) Cod de procedură civilă stabilesc că *”circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace probante nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace”.*
26. În conformitate cu prevederile art. 130 Cod de procedură civilă ”*instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei*”.
27. Colegiul civil reţine că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).
28. Potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele

fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil.

29. Totodată, Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea Gard Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag.26, Moreira Fereira vs Portugalia (nr.2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, parag.84,98).
30. Astfel, din actele dosarului rezultă că între părți – ”MOLDCONTAINER CO” S.R.L. și S.C.”PLASMA RTI” S.R.L. au existat relații contractuale de transport și expediție în temeiul contractului nr. 267-MC-07 din 17 iulie 2019, în baza căruia reclamanta ”MOLDCONTAINER CO” S.R.L. a prestat servicii în beneficiul pârâtei S.C.”PLASMA RTI” S.R.L.
31. Totodată, din suportul probatoriu urmează că o parte din valoarea serviciilor a fost achitată, iar pentru diferența de 1530,98 dolari SUA reclamanta a solicitat în instanță încasarea datoriei, precum și a penalității, calculate conform pct. pct.3.5 al contractului în mărime de 1661,00 dolari SUA.
32. Faptele nu au fost contestate de pârâtă, însă a fost invocat ca temei de respingere a acțiunii pierderea unei cutii din cele 19, în valoare de 1563,79 dolari SUA.
33. Fiind investită cu examinarea cauzei, prima instanță a admis acțiunea reclamantului ”MOLDCONTAINER CO” S.R.L. privind încasarea datoriei pentru serviciile de transport prestate, fiind obligat pârâtul S.C.”PLASMA RTI” S.R.L. la plata sumei pretinse.
34. În apelul declarat de S.C.”PLASMA RTI” S.R.L., deși se invocă faptul că nu toate cutiile ar fi fost livrate de către reclamantă, nu se solicită respingerea acțiunii, ci se limitează la a cere trimiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță.
35. Potrivit art. 373 alin.(1) și (2) Cod de procedură civilă *”Instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces”.*
36. Totodată, conform art. 385 lit.d) Cod de procedură civilă *” Instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul, să caseze integral hotărîrea primei instanţe şi să trimită cauza spre rejudecare în primă instanţă doar în cazul în care s-au încălcat temeiurile prevăzute la art.388 alin.(1) lit.d) şi i). La solicitarea participanţilor la proces, instanţa de apel poate trimite cauza spre rejudecare în prima instanţă doar o singură dată, în cazul prevăzut la art.388 alin.(1) lit.b)”.*
37. Art. 388 alin.(1) lit. b), d) şi i) Cod de procedură civilă stabilește că *” Hotărîrea primei instanţe urmează a fi casată, independent de argumentele cererii de apel, dacă cauza a fost judecată de instanţă în absenţa unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data şi ora şedinţei de judecată; instanţa a soluţionat problema drepturilor unor persoane neantrenate în proces; cauza a fost examinată cu încălcarea competenţei jurisdicţionale”.*

38. În speță, cererea de apel nu este susținută de vreun temei de drept aplicabil dintre cele prevăzute la art. 388 alin. (1) alin.(1) lit. b), d) şi i) Cod de procedură civilă, care să justifice casarea hotărârii și trimiterea cauzei spre rejudecare.
39. Apelantul nu a invocat nici un viciu de procedură relevant dintre cele menționate, limitându-se la o afirmație generală privind presupusa livrare incompletă.
40. Aici Colegiul civil subliniază că principiul dispoziției și contradictorialității în apel, potrivit căruia instanța de apel nu poate suplini voința părții care exercită calea de atac și nu poate substitui motivele sau obiectul apelului cu propriile sale constatări sau aprecieri.
41. În aceste condiții, instanța de apel nu este în drept să modifice obiectul cererii de apel și să pronunțe o altă soluție decât cea expres solicitată de parte, cum ar fi casarea hotărârii cu soluționarea cauzei în fond, întrucât o asemenea intervenție ar echivala cu depășirea limitelor competenței funcționale în apel, ceea ce contravine normei legale imperative.
42. Colegiul civil subliniază că apelul nu este o cale de atac nelimitată, iar libertatea instanței de apel de a controla hotărârea primei instanțe este condiționată de voința părții care formulează apelul. Instanța nu poate completa, modifica sau reformula cererea de apel nici în ceea ce privește obiectul, nici în ceea ce privește motivarea juridică, în lipsa unor cereri clare în acest sens.
43. Astfel, în speță, instanța de apel nu este abilitată să transforme solicitarea apelantului de rejudecare într-o cerere de modificare sau casare a hotărârii și nici să se pronunțe pe fondul cauzei, atâta timp cât apelantul nu a formulat o cerere expresă în acest sens și nu a susținut apelul prin motive clare de drept sau de fapt care să corespundă cadrului legal.
44. În concluzie, lipsa unei cereri procesuale exprese și clare din partea apelantului, care să vizeze casarea ori modificarea hotărârii primei instanțe pe motivul livrării incomplete a mărfii, coroborată cu absența unor motive concrete de apel pe această temă, împiedică instanța de apel să se pronunțe pe fondul respectivei apărări factuale.
45. Așadar, în situația dată, simpla menționare a unor temeiuri legale generale de casare nu suplinește obligația apelantului de a indica punctual eroarea instanței de fond privind livrarea parțială și de a solicita remedierea acesteia, motiv pentru care instanța de apel nu poate examina acest aspect în lipsa unei atare solicitări exprese.
46. Prin urmare, Colegiul civil conchide necesitatea respingerii apelului ca neîntemeiat, întrucât cererea formulată nu se încadrează în limitele legale ale competenței instanței de apel, iar instanța nu poate substitui voința părții apelante cu propria apreciere asupra obiectului apelului.
47. De altfel, susținerea apelantului privind livrarea incompletă a mărfii nu poate fi examinată în etapa apelului, întrucât are natura unei obiecții de fond care trebuia valorificată procesual în fața instanței de fond prin formularea unei acțiune reconvențional atunci când se urmărește compensarea pretenţiei iniţiale, excluderea, totală sau parţială a admiterii acţiunii iniţiale. O eventuală livrare parțială a mărfii, invocată ca motiv pentru a nu achita integral contravaloarea serviciilor, constituie o astfel de împrejurare – iar calea procedurală adecvată pentru invocarea sa era acțiunea reconvențională.
48. În speță, apelantul nu a formulat acțiune reconvențională. Mai mult, acesta s-a limitat la a invoca generic o pretinsă livrare incompletă și a cere rejudecarea cauzei, fără indicarea vreunui temei concret prevăzut de art. 388 Codul de procedură civilă.

49. Această conduită procesuală nu poate suplini obligația părții de a valorifica apărările de fond prin mijloacele prevăzute de lege, iar susținerea privind livrarea incompletă, în absența unei cereri reconvenționale formulate în condițiile legii, nu poate fi examinată de instanța de apel, motiv pentru care hotărârea primei instanțe urmează a fi menținută.
50. În consecință, deoarece hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, iar motivele invocate de apelant în cererea de apel nu sunt de natură să conducă la casarea hotărârii primei instanțe, Colegiul consideră apelul neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea hotărârii primei instanțe pronunțată în cauză.
51. În conformitate cu prevederile art. 376 alin. (1^1), art.385 lit. a), art.390 Cod de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d e c i d e :

Se respinge cererea de apel declarată de reprezentantul S.C.”PLASMA RTI” S.R.L., administratorul Ivanov Ruslan.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 29 decembrie 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de ”MOLDCONTAINER CO” S.R.L. împotriva S.C.”PLASMA RTI” S.R.L. cu privire la încasarea datoriei, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia instanţei de apel nu se supune recursului, fiind definitivă şi irevocabilă de la pronunţare.

Președintele completului Ruxanda Pulbere

Judecători Dorin Dulghieru

Andrei Cașcaval